

شناسه	مقررات - رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۵/۰۲/۳۰
عنوان موضوع	بررسی مشکلات فعالان اقتصادی استان در خصوص رفع تعهدات ارزی		
مرجع طرح موضوع	اتحادیه صادرکنندگان استان خراسان جنوبی		
شرح موضوع	پس از بحران ارزی سال ۱۳۹۷، پیمان سپاری ارزی صادرات به عنوان ابزاری جهت موازنه عرضه و تقاضا ارز، مورد استفاده نظام تجاری کشور قرار گرفت و تا زمان اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز در اواخر سال ۱۴۰۱، با اطلاعیه ها و مصوبات زیاد و بدون بستر قانونی و بدون تجربه سیاست گذار از نحوه و آثار این روش، سبب شد تا مشکلات انباشته ای از آن سال گریبانگیر فعالان اقتصادی و دستگاه های متولی باشد. همچنین پس از اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، نظام سهمیه های ارزی، تخصیص ارز و مداخله مقداری در رویه هایی که قانون گذار مجاز دانسته ، سبب شده تا امروز ناکارآمدی این سیاست از دلار ۴۲۰۰ تومانی تا وضع تورم جامعه و کاهش صادرات کشور بر همه عیان گردد و همواره فرآیندهای تجاری کشور با دگر اظهار در گمرک، ضمانت در تجارت، عدم ایفاء تعهد و رسوب کالا به بدترین شکل گذران کند و نتیجه آن کارت های بازرگانی اجاره ای، کاهش صادرات، افزایش تورم و خستگی بخش خصوصی و دولت از این کلاف سردرگم می باشد که ریشه آن نگاه بدبینی دولت به صادرکننده می باشد و راهکار برون رفت جایگزینی نظام امتیاز صادراتی به جای تنبیه صادراتی می باشد، از این رو بنا به درخواست اتحادیه صادرکنندگان استان، بررسی مشکلات فعالان اقتصادی در حوزه رفع تعهدات ارزی در دستور کار دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان قرار گرفت.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	۱- تعلیق کارت های بازرگانی ناشی از تعهدات صادراتی ایفا نشده و محدودیت های اجتماعی ایجاد شده ناشی از آن برای بازرگانان و مرزنشینان که به دلیل جهل قانون، تخصیصی بودن اجرا، جدید بودن رویه ها و بی اطلاعی از آخرین روش ها دچار مشکلات شده اند و مراجعه های زیادی را به دستگاه های متولی ایجاد کرده اند ۲- عدم امکان مصالحه ریالی سال های ۱۳۹۷-۱۴۰۰ در سامانه جامع تجارت (بسیاری از بازرگانان برای تسویه حساب های سال های گذشته خود نیاز به بازگشایی پایدار درگاه مصالحه ریالی با نرخ شناور دارند) ۳- عدم تخصیص ارز از محل صادرات خود بر خلاف قانون و رویه های قبلی ۴- کاهش انگیزه بازگشت ارز به دلیل مداخله دستوری قیمتی در فروش ارز صادراتی ۵- ارزش گذاری معیوب کالاهای صادراتی در گمرک ۶- اختلاف نرخ ارز و اعمال محدودیت در روش های رفع تعهد ارزی و در نتیجه افزایش هزینه های ناشی از آن عملاً صادرات تعدادی از کالاها را از توجیه اقتصادی خارج نموده است. (هزینه ای که صادرکننده بابت ضمانت نامه صادراتی و رفع تعهد ارزی پرداخت می کند، از سودی که برای آن فعالیت صادرکننده گرفته بیشتر است ، که ریشه آن اختلاف نرخ ارز آزاد و مرکز مبادله می باشد و آثار آن کاهش		

رقابت‌پذیری در بازارهای بین‌المللی و صادراتی و افزایش هزینه تمام‌شده محصولات صادراتی می‌باشد و عملاً بسیاری از کالاها از توجیه اقتصادی خارج شده‌اند)

۷- روش مستقیم مرکز مبادله ارز و طلای ایران، با روش واگذاری ارز صادرکننده به واردکننده که سابق بر آن اجرا می‌شد، تفاوتی ساختاری دارد و در روش فعلی مرکز مبادله، واردکننده باید فیش تخصیص در وضعیت تخصیص یافته داشته باشد و این سبب می‌شود، یکی از ظرفیت‌های قانونی رفع تعهد ارزی صادراتی با محدودیت بخشنامه‌ای مواجه شود و شرکت‌های زیر مجموعه هلدینگ‌ها نتوانند به موقع از منابع ارزی خود استفاده کنند.

۸- تعدد بخشنامه‌ها در حوزه رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان و عدم درج در پایگاه اطلاع‌رسانی قوانین و مقررات

۹- به دلیل درآمد نیروی کار افغانستان در ایران و روابط مالی مرز نشینان با کشورهای همسایه، صادرات مرز نشینان به کشورهای همسایه (افغانستان، پاکستان و عراق) به صورت ریالی انجام می‌شود و صادرکنندگان از بابت صادرات ارزی دریافت نمی‌کنند.

۱۰- فروش ارز به روش سنا، سبب بهبود درصد بازگشت ارز صادرکننده و رفع تعهد ارزی در سامانه جامع تجارت می‌گردد، اما امکان صفرکردن مانده کوتاژهای صادراتی در برخی کالاها وجود ندارد، که مشکلاتی را در آینده و میان سامانه‌های دستگاه‌های ناظر بر تعهدات ارزی ایجاد می‌کند.

۱۱- علی‌رغم اطلاع‌رسانی سازمان توسعه تجارت در امکان رفع تعهد صادراتی کالاهای گروه یک به انواع روش‌ها در شرایط اضطرار، اما این گروه از صادرکنندگان، امکان نهایی سازی فرآیند رفع تعهد را در سامانه جامع ندارند و صرفاً بخش فروش ارز در شبکه بانکی انجام شده و عملیات تکمیلی در سامانه جامع تجارت با اختلال همراه است.

۱۲- بازرگانان امکان مشاهده مانده کوتاژهای صادراتی خود را به صورت یکجا ندارند و سامانه جامع تجارت به گونه‌ای محدود شده است که بازرگان می‌بایست هر کوتاژ را جداگانه استعلام بگیرد.

۱۳- افزایش ریسک جابه‌جایی پول برای صادرکنندگان زیرا بسیاری از شرکت‌های ترانزیتی وابسته به ایران در امارات تعطیل، بازداشت یا اخراج شده‌اند.

۱۴- محدودیت دولت امارات بر خروج اسکناس و در نتیجه زمان‌بر شدن فرآیند و افزایش ریسک

۱۵- نظام پیمان سپاری ارزی سبب شده تا صادرکننده به واردکننده و برعکس تبدیل شوند و فعالیت در حوزه غیرتخصصی کاهش اعتبار بازرگانان ایرانی را ایجاد کرده است

۱۶- مطابق دستورالعمل بانک مرکزی، اسکناس دریافتی توسط بانک‌ها باید بالای سال ۲۰۱۳ باشد و درخصوص کیفیت مهر و لکه روی آن شفاف‌سازی نشده است.

۱۷- ارز سنا گاهی از داخل کشور و از منابع خانگی جمع‌آوری می‌شود و اعلامیه ورود ارز دارای اشکالات فرآیندی می‌باشد.

۱۸- سیاست فعلی بانک مرکزی بر ذخیره‌سازی و تخصیص ارز صرفاً به کالاهای اساسی و ضروری متمرکز شده است در نتیجه طی دو ماه گذشته، تقریباً هیچ‌گونه تخصیص ارزی برای سایر گروه‌های کالایی انجام نشده است که این موضوع رسوب کالا در گمرکات را افزایش داده است.

۱۹- تداوم توقف تخصیص ارز از محل صادرات خود، یعنی حذف یکی از روش های رفع تعهدی که قانون گذر مجاز دانسته است ۲۰- سقف صادراتی عامل محدود کننده درآمدهای ارزی کشور می باشد و از اهداف خود (تضمین بازگشت ارز) فاصله گرفته است. ۲۱- تضییع حق فعالان اقتصادی ناشی از تفسیرهای سلیقه‌ای از مقررات ارزی در بانک‌های عامل (گاهاً مشاهده می شود بازرسان بانک‌ها برخلاف مقررات صریح ارزی، نظرات شخصی خود را (مثلاً در مورد کرایه حمل CPT) تحمیل می‌کنند که این امر باعث تضییع حق فعال اقتصادی می شود). ۲۲- رسوب و متروکه شدن کالا در گمرک (به دلیل ناهماهنگی در بخشنامه‌های جدید بانک مرکزی که لیست‌های محدودی از تعرفه‌ها را شامل می‌شود، بسیاری از کالاها با وجود ثبت سفارش و ورود به گمرک، در انتظار تخصیص ارز و یا ویرایش ثبت سفارش مانده است). ۲۳- عدم امکان ویرایش و تمدید ثبت سفارش ها از محل صادرات خود و محدود شدن به لیست کالاهای ضروری، حال آنکه صادرکننده‌ای که ثبت سفارش دارد، یعنی در زمان مقرر صاحب این سهمیه و اجازه بود، ثبت را ایجاد کرده و نزد فروشنده خارجی تعهد ایجاد کرده و بعضاً کالا را حمل و در گمرک در انتظار ویرایش می باشد.	
رامین سنائی فر - رئیس اتحادیه صادر کنندگان استان در جلسه کارشناسی شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۲۳، اظهار نمود در کشور ما حوزه رفع تعهد ارزی حوزه‌ای به شدت جذاب و غیرقابل پیش‌بینی شده است. وی در ادامه افزود تا پیش از این نیز بحث تعدد بخشنامه‌هایی که وجود داشته و اتفاقات مختلفی که در حوزه اجرایی رفع تعهدات ارزی رخ داده، مشکلات عدیده‌ای را هم برای صادرکنندگان و هم برای واردکنندگان ایجاد کرده بود. رئیس اتحادیه صادر کنندگان استان اذعان نمود متأسفانه شرایط جنگی و بحران‌های اخیر، کار این بخش را سخت‌تر کرده است. وی با اشاره به پیشنهاد مطروحه در اتحادیه صادر کنندگان استان گفت مقرر گردید جلسه‌ای برگزار گردد و در آن موضوعات مشکلات حوزه رفع تعهد ارزی را احصا نماییم و از طرف استان در قالب مصوبه به سازمان توسعه تجارت ایران ابلاغ گردد و از طرف دیگر نیز، با توجه به عضویت استان در کنفدراسیون صادرات ایران، این مسئله از طرف کنفدراسیون نیز در سازمان توسعه تجارت ایران بررسی شود. سنائی فر ادامه داد به صورت تلفنی با بسیاری از صادر کنندگان گفتگو داشته ایم و در جریان مشکلاتشان قرار گرفته ایم. وی در ادامه با اشاره به مشکل صادر کنندگان در خصوص مصالحه ریالی گفت موضوعی که بسیاری از صادر کنندگان در استان خراسان جنوبی، به‌ویژه بخش خصوصی که در مرز ماهیرود فعال بوده‌اند در سال‌های گذشته، بحث مصالحه ریالی سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ است که متأسفانه سامانه جامع تجارت در خصوص این موضوع بسته شده و امکان مصالحه وجود ندارد و اکنون تعدادی از صادر کنندگان تصمیم گرفته‌اند کارت‌هایشان را بازگشایی کنند. به این دلیل که در شرایط جنگی تمرکز بر مرزهای شرقی پیش آمده بنابراین تصمیم به ادامه فعالیت از طریق مرزهای شرقی گرفته اند اما متأسفانه با تعلیق کارت هایشان امکان صادرات برای آن ها فراهم نیست. بنابراین درخواست می گردد تا صادر کنندگان	جمع‌بندی جلسه کارشناسی به تاریخ ۱۴۰۵/۰۲/۲۳

بتوانند مصالحه ریالی را مانند گذشته داشته باشند. رئیس اتحادیه صادرکنندگان استان با اشاره به بحث ریسک تعلیق کارت های بازرگانی گفت ریسک تعلیق کارت های بازرگانی در شرایط فعلی برای بسیاری از صادرکنندگان بالا رفته است و اکثر کارت ها در آستانه تعلیق هستند. وی در ادامه افزود چندین دلیل در خصوص تعلیق کارت های بازرگانی وجود دارد، ولی یکی از عمده ترین دلایل آن، شرایط جنگی و نوسانات بالای ارزی است که وجود دارد. بنابراین درخواست داریم تا سقف کارت های بازرگانی در بحث صادرات و واردات حداقل تا پایان امسال افزایش یابد و حداقل از نظر زمانی یک بازه ۸۵ روزه، صادرکنندگان فرصت داشته باشند و از نظر شاخص مقداری انعطاف بیشتری در بحث صادرات داشته باشند. سنائی فر در ادامه با اشاره به مشکلات پیش آمده ناشی از اختلاف نرخ ارز گفت بر اساس نرخ امروز تقریباً ۳۴ هزار تومان دلار آزاد و مرکز مبادله اختلاف دارد. یعنی تولیدکننده باید تولید را با دلار ۱۸۰ هزار تومانی انجام دهد و فروشش را با دلار ۱۴۷ هزار و ۸۰۰ تومانی انجام دهد. وی در ادامه افزود در استان خراسان جنوبی صادرات به کشورهای همسایه مانند افغانستان ریالی است و صادرکننده اصلاً ارز دریافت نمی کند. وی ادامه داد این مسئله در گذشته نیز وجود داشته است و موضوع جدیدی نیست و در این خصوص پیشنهادهای متعددی نیز مطرح گردیده است ولی متأسفانه در این خصوص کشورهایی مانند افغانستان، پاکستان و عراق را استثنا نگریده اند و در واقع این اختلاف نرخ ارز سنگ بسیار بزرگی بر سر راه صادرکنندگان است. وی در ادامه افزود چندین روش برای رفع تعهد ارزی در حال حاضر می تواند مورد استفاده قرار گیرد. مانند سنا، ارز نیابتی که تقریباً پنج - شش ماه است در کشور شروع شده است، تهاتر با واردکننده و فروش در مرکز مبادله که ابتدا تالار اول بود و سپس حذف شد و تالار دوم همچنان برقرار است. لذا ضروری است محدودیت ها در این روش ها فعلاً برداشته شود. یعنی صادر کنندگان بتوانند کالاهایی مانند پالایشگاهی، پتروشیمی و موارد دیگر که دسته بندی شده بود که مثلاً کشاورزی ها با این روش انجام دهند، پتروشیمی ها با روش دیگر، فعلاً با هر روشی که امکان پذیر و سهل الوصول است برای آن صادرکننده رفع تعهد ارزی انجام گردد تا شرایط به حالت نرمال بازگردد. سنائی فر ادامه داد این مسئله شاید نتواند اختلاف ارزی را که دستوری ایجاد شده کم کند، ولی برداشتن محدودیت شیوه های انجام رفع تعهد ارزی مسلماً راهگشا خواهد بود. همچنین این اختلاف یک مسئله دیگر نیز ایجاد کرده که متأسفانه هزینه رفع تعهد ارزی را بالا برده و عملاً صادرات تعدادی از کالاها را از توجیه اقتصادی خارج کرده است. به عنوان مثال برخی کالاها را داریم که شاید تنی ۴ میلیون تومان سود عملیاتی یا سود بازرگانی داشته باشد، ولی هزینه رفع تعهد ارزی مثلاً با ارزش گمرکی تنی ۸ میلیون تومان درمی آید. به عبارت دیگر هزینه ای که صادرکننده بابت رفع تعهد ارزی پرداخت می کند از سودی که برای خود به عنوان سود بازرگانی یا عملیاتی در نظر گرفته، بیشتر است و مسلماً همه اینها به اختلاف نرخ ارز آزاد و مرکز مبادله بازمی گردد که رقابت پذیری ما را در بازارهای بین المللی و صادراتی کاهش می دهد و هزینه تمام شده محصولات صادراتی را بالا می برد و عملاً بسیاری از کالاها از توجیه صادرات خارج شده اند. بنابراین انتظار می رود هرچه سریعتر متولیان امر در خصوص مشکلات رفع تعهد ارزی اقدامات لازم را انجام داده تا مسیر صادرات تسهیل گردد و فشارها از صادرکنندگان برداشته شود. سنائی فر در ادامه با اشاره به رایزنی های صورت گرفته میان سازمان توسعه تجارت و بانک مرکزی گفت پیشنهادی از سوی سازمان توسعه تجارت ایران به بانک مرکزی ارسال شده که با موافقت اولیه همراه بوده است. بر اساس این

طرح، احتمالاً به صادرکنندگان اجازه داده می‌شود ۵۰ درصد از تعهد ارزی خود را از طریق ورود اسکناس و ۵۰ درصد باقی‌مانده را از طریق تهاتر یا سایر روش‌های مجاز ایفا کنند که منتظر ابلاغ نهایی آن هستیم. رئیس اتحادیه صادرکنندگان استان با نقد وضعیت فنی سامانه‌های ارزی گفت در حال حاضر صادرکنندگان گروه یک کالایی ارز خود را از طریق مبادی رسمی کشور وارد میکنند و اعلامیه ورود ارز برای آنها صادر می‌شود و بعد از تحویل ارز به بانک عامل و واریز ریال از سمت بانک به حساب صادرکننده، کد رهگیری از سوی بانک به صادرکننده ارائه میگردد و در سامانه جامع تجارت درصد بازگشت ارز به روش سنا قابل مشاهده است اما اظهارنامه‌های صادراتی در سامانه جامع تجارت ابطال نمیشود و خطای کوتاژ صرفاً در مرکز مبادله قابل استفاده است را می‌دهد. این اختلال باعث شده صادرکننده مجبور به دادن تعهدات دستی در بانک شود؛ در حالی که اگر فردا سامانه این سوابق را حذف کند، صادرکننده با هزینه‌های هنگفت و دوباره‌کاری مواجه خواهد شد. وی افزود ما کد پیگیری این مشکلات را دریافت کرده‌ایم، اما بازرگانان باید مراقب باشند؛ چرا که این ماندگاری اطلاعات در سامانه و تعهداتی که به بانک داده می‌شود، بار حقوقی سنگینی دارد. سنایی‌فر با اشاره به لیست استثنائات بانک مرکزی گفت بانک مرکزی فایلی را ضمیمه بخشنامه‌های خود ارائه نموده است که طبق آن، صادرکنندگان بزرگ (گروه یک) به هیچ عنوان اجازه رفع تعهد از طریق ورود اسکناس را ندارند لذا بانک‌های عامل موظفند پیش از هر اقدامی، استعلام بگیرند تا مشخص شود شرکت صادرکننده جزو لیست ممنوعه نباشد؛ چرا که مجوزهای ورود اسکناس عمدتاً به صورت موردی و برای شرکت‌های متوسط و کوچک صادر می‌شود. وی در پایان بر لزوم شفاف‌سازی سریع بانک مرکزی در خصوص وضعیت پروانه‌های صادراتی تأکید کرد تا از ورود ضرر و زیان بیشتر به بخش خصوصی جلوگیری شود.

ایمان علیدوست - مدیرعامل شرکت بهبود صنعت در این جلسه با اشاره به تجارب خود در حوزه صادرات اظهار نمود در خصوص موضوع رفع تعهد ارزی، شرکت بهبود صنعت سال‌هاست که در حوزه صادرات فعالیت می‌کند و تقریباً همه روش‌های مختلف رفع تعهد ارزی را در طی این سال‌ها مکرراً انجام داده است و تجربیاتی در این خصوص دارد. وی در ادامه افزود بزرگ‌ترین و رایج‌ترین روشی که در این خصوص وجود دارد، روش مرکز مبادله ارز است که به دو شیوه روش مستقیم و روش غیرمستقیم انجام می‌شود و هر کدام از آنها مزایا و معایب خود را دارند. وی در ادامه با اشاره به یکی از مشکلات در این زمینه گفت بزرگ‌ترین مشکلی که در حال حاضر حائز اهمیت است این است که ریسک جابه‌جایی پول برای صادرکننده شدیداً بالا رفته است و عملاً صادرکننده این روزها کار چریکی انجام می‌دهد. بخش زیادی از این پولی که انتقال پیدا می‌کرد توسط شرکت‌های تراستی که در امارات بودند (به‌خصوص در دب)، جابه‌جا می‌شد. بخشی هم توسط تراستی‌هایی که در ترکیه بودند، ولی عمدتاً در امارات کاری که انجام می‌شد این‌گونه بود که وقتی می‌خواستیم به روش غیرمستقیم ارز را به فروش برسانیم، به بانک عامل خود اعلام می‌کردیم. سپس نماینده‌ای از سوی آن بانک اعلام و آن نماینده به محلی که توسط صادرکننده اعلام شده بود (دفتر شرکت تراستی) می‌رفت و به صورت کش پول را دریافت می‌کرد و بعد از دریافت، بانک به صورت شفاهی (نه کتبی) به صادرکننده میزان پول دریافتی از شرکت تراستی اعلام می‌شد و بعد از این تأیید شفاهی، این مبلغ در مرکز مبادله عرضه می‌گردید. علیدوست در ادامه افزود در گذشته هم این ریسک وجود داشت، اما اکنون ریسک این کار به دلیل شرایط

جنگی افزایش یافته و بسیاری از شرکت‌های تراسی وابسته به ایران در امارات تعطیل یا بازداشت و یا اخراج شده‌اند. مدیرعامل شرکت بهبود صنعت افزود موضوع بعدی اینکه دولت امارات محدودیت بر پول کش ایجاد کرده است. قبلاً ظرف چند ساعت پول کش تأمین می‌شد، اما حالا حداقل یک هفته زمان می‌برد لذا این بازه زمانی و اتفاقات باعث شده ریسک کار صادرکننده بسیار بالا رود. علیدوست در ادامه تأکید نمود حتی اگر تفاوت نرخ ارز را در نظر بگیریم و بگوییم نرخ توجیه دارد، ریسک کار بسیار بالا رفته است. پس بزرگ‌ترین موضوع ریسک کار است که باید در این خصوص تدابیری اندیشیده شود که چگونه از متولیان امر کمک بگیریم تا این ریسک کاهش یابد. روش مستقیم هم دارای ریسک بالایی است هم برای صادرکننده و هم برای بانک و واردکننده. وی در ادامه با اشاره به موضوعات مربوط به مرکز مبادله گفت مرکز مبادله بستری بر اساس عرضه و تقاضا است. بانک مرکزی اعلام می‌کند که قیمت را کنترل نمی‌کنیم، ولی عملاً با تخصیص ارز تقاضا را کنترل و کاهش می‌دهد و همین موضوع بر قیمت تأثیر می‌گذارد. علیدوست با اشاره به مشکلات تخصیص ارز به صادرکنندگان گفت در حال حاضر ثبت سفارش با تخصیص ارز پدیده‌ای بسیار نادر است لذا آنچه تخصیص می‌یابد مربوط به کسانی است که چندین ماه در صف بوده‌اند. همچنین تقاضای جدیدی برای خرید ارز از مرکز مبادله وجود ندارد و قیمت به این شکل سرکوب می‌شود. مدیرعامل شرکت بهبود صنعت با اشاره به لطمه وارده به جایگاه صادرکنندگان گفت متأسفانه بسیاری از واردکنندگان به واسطه دستورالعمل‌ها صادرکننده شده‌اند و لطمه بسیار بزرگی به صادرات می‌زنند. وی در ادامه با اشاره به روش دیگر رفع تعهد ارزی گفت روش بعدی فروش ارز در سامانه ثنا است که فقط برای گروه دو کالایی است. وی ادامه داد این موضوع برای گروه یک مانند کد ۲۷۱۳۲۰۰ هنوز باز نشده است. علیدوست با اشاره به تجربیاتش در خصوص سامانه ثنا گفت مطابق دستورالعمل بانک مرکزی، اسکناس باید بالای سال ۲۰۱۳ و فاقد هرگونه مهر و لکه باشد که این امر زمانبر و مشکلات خاص خود را دارد. مدیرعامل شرکت بهبود صنعت افزود مسئله دیگر اینکه ارز ثنا گاهی از داخل کشور و از پول‌های خانگی جمع‌آوری می‌شد که سیاست اشتباهی بود. بنابراین پیشنهاد می‌گردد که جهت کاهش ریسک در شرایط اضطرار، تسهیل فروش مستقیم ارز یا تسهیل در مرکز مبادله صورت پذیرد. همچنین اجازه تهاتر مستقیم بین صادرکننده و واردکننده در استان‌های مرزی، به جای بدون انتقال ارز، که ریسک را کاهش می‌دهد، هزینه را کم می‌کند و سرعت را بالا می‌برد مد نظر قرار گیرد. وی در پایان افزود در مورد فروش ریالی به کشور افغانستان نقد جدی وارد است چرا که افغانستان از کشورهایی مانند پاکستان، روسیه، چین و ترکیه هم کالا می‌خرد و همه بر پایه دلار است این صادرکنندگان ایرانی هستند که می‌توانند فروش کالای خود را به دلار انجام دهند. علیدوست در پایان تأکید نمود صرافی‌های افغانستانی هم پتانسیل خوبی برای دور زدن تحریم‌ها هستند لذا می‌توان از تمام فرصت‌های پیش رو جهت هموار کردن مسیر صادرات استفاده نمود.

عبدالمحمد شجاعی - رئیس دایره عملیات ارزی بانک توسعه صادرات با بیان اینکه مشکلات حوزه واردات عملاً موتور صادرات را نیز خاموش کرده است، گفت متأسفانه به دلیل عدم توانایی شرکت‌ها در انجام واردات، زنجیره‌ای از مشکلات ایجاد شده که نتیجه آن توقف کامل فعالیت بسیاری از واحدهای صادراتی در دو ماه اخیر بوده است. رئیس دایره عملیات ارزی بانک توسعه صادرات ایران گفت وقتی صادرکننده نتواند مواد

اولیه یا نیازهای خود را از طریق واردات تامین کند، عملاً توان تولید و صادرات مجدد را از دست می‌دهد. شجاعی با اشاره به رایزنی‌های صورت گرفته با مرکز، گفت در پیگیری‌هایی که از طریق بانک مرکزی داشتیم، اعلام شد سیاست فعلی بر ذخیره‌سازی و تخصیص ارز صرفاً به کالاهای اساسی و استراتژیک متمرکز شده است. وی افزود همین نگاه باعث شده است که در دو ماه گذشته، تقریباً هیچ‌گونه تخصیص ارزی برای سایر گروه‌های کالایی انجام نشود که این موضوع فشار سنگینی را بر بخش خصوصی وارد کرده است. وی در ادامه ضمن ارائه راهکار برای خروج از این بن‌بست، پیشنهاد نمود حتی اگر دولت به دلیل ملاحظات امنیتی و جنگی، تمایلی به تخصیص ارز از محل مرکز مبادله ندارد، حداقل باید مسیر واردات در مقابل صادرات خود را باز بگذارد. لذا این کمترین انتظار صادرکنندگان است تا بتوانند از محل ارز حاصل از صادراتشان، نیازهای تولیدی و وارداتی خود را تامین کرده و چرخ تولید و تجارت استان را زنده نگه دارند. وی در پایان تاکید نمود که تداوم توقف تخصیص ارز می‌تواند خسارات جبران‌ناپذیری به بازارهای هدف صادراتی استان وارد کند و لازم است تدابیر ویژه‌ای برای صادرکنندگان مناطق مرزی در نظر گرفته شود.

حجت نجارباشی - معاون واحد ارزی بانک سپه با اشاره به مشکلات پیش روی رفع تعهد ارزی صادرکنندگان گفت: "در این خصوص مشکلات متعددی وجود دارد، از جمله پیچیدگی‌های سامانه مرکز مبادله، حتی برای صرافی‌های بزرگ؛ همچنین در خصوص اسکناس (دلار) نیز همین شرایط سختگیرانه حاکم است و تعدد بخشنامه‌ها و ابهامات آنها نیز مشکل‌ساز است." نجارباشی در ادامه با ابراز گلایه از نفوذ تصمیمات سلیقه‌ای گفت: "با انبوهی از بخشنامه‌ها روبرو هستیم که بلافاصله پس از ابلاغ، نیازمند چندین اطلاعیه اصلاحی برای تبیین عبارات مبهم خود هستند. به عنوان کارمند بانک، گاهی برای حل مشکل یک مشتری و تسهیل امور، با اتهامات بازرسی روبرو می‌شویم؛ در حالی که ریشه مشکل در ابهامات قانونی و عدم پاسخگویی تدوین‌کنندگان بخشنامه‌ها در بانک مرکزی است. ما با پدیده تعدد بخشنامه‌ها روبرو هستیم؛ به طوری که یک سیاست تدوین می‌شود و بلافاصله مجبور به صدور ۱۰ اطلاعیه جدید برای تفسیر عبارات مبهم همان سیاست هستیم. این موضوع نشان می‌دهد کسانی که در بانک مرکزی پشت میزهای خود برای استان‌های مرزی نسخه می‌پیچند، کمترین آشنایی با چالش‌های میدانی ندارند. فلسفه بسیاری از این تصمیمات برای ما و صادرکننده روشن نیست و متأسفانه تدوین‌کنندگان این قوانین ارزی در این جلسات حضور ندارند تا پاسخگوی تناقضات باشند، اما قدرت و نفوذ سلیقه‌شان بر تمام فرآیندها سایه انداخته است." وی در ادامه به نمونه‌های عینی از ناهماهنگی‌ها اشاره کرد: "از جمله مواردی که علیرغم صدور تخصیص ارز از محل صادرات، صادرکننده مجبور به ابطال آن می‌شود تا درصد بازگشت ارز خود را اصلاح کند. فشار مقررات ارزی و ترس از وثیقه‌گیری‌های سنگین، باعث شده است که فرآیندهای قانونی به جای تسهیل تجارت، به مسیری برای کنترل پلیسی ارز تبدیل شوند. این تضادها در کنار سخت‌گیری‌های افراطی نهادهای نظارتی و بازرسی، کارمند بانک را در موقعیت متهم قرار داده و سرعت عمل در ارائه خدمات به بازرگان را به شدت کاهش داده است." معاون واحد ارزی بانک سپه با اشاره به چالش صادرکنندگان کالاهایی نظیر قیر و کنسانتره مس گفت: "در این خصوص فعالان اقتصادی تاکید کردند که اجبار این گروه از کالاها به عرضه ارز در مرکز مبادله با وجود اختلاف قیمت فاحش با بازار آزاد، تمامی برنامه‌ریزی‌های بازرگانی آنها را بر هم زده است. این تصمیمات در حالی اتخاذ شده که

بازرگانان در زمان انعقاد قراردادهای صادراتی، هیچ اطلاعی از این تغییرات ناگهانی نداشتند؛ بازرگانانی که با محاسبات قبلی وارد بازار شده‌اند، اکنون با تغییر ناگهانی قواعد بازی روبرو شده و سرمایه خود را در خطر می‌بینند. "وی در ادامه با اشاره به مشکلات سامانه بهین یاب اشاره کرد: "عدم امکان ویرایش کالا در سامانه بهین یاب و مشکلات ناشی از تغییر کد کالاها (مانند تجهیزات الکترونیکی) از دیگر مواردی است که به عنوان سد راه صادرکنندگان عنوان می‌شود. همچنین ناهماهنگی میان سامانه‌ها و تاخیر در تاییدیه نهایی بانک مرکزی، عملاً بازرگانان را در وضعیتی قرار داده که حتی برای ویرایش ساده یک کالا در ثبت سفارش خود، ماه‌ها معطل می‌ماند. همچنین کمبود اطلاعات و عدم آشنایی کافی با قوانین پیچیده که مدام در حال تغییر هستند، عملاً صادرکنندگان ما را در مارپیچ اداری گرفتار کرده است. "وی در پایان بر ضرورت شفاف‌سازی نیت تدوین‌کنندگان بخشنامه‌ها تأکید کرد و خواستار ایجاد بستری برای پاسخگویی مستقیم سیاست‌گذاران ارزی به فعالان اقتصادی استان‌های مرزی شد.

حامد حنفی بجد - مسئول ارزی بانک ملی استان در این جلسه اظهار داشت یکی از روش‌های رفع تعهد صادراتی، واردات در قبال صادرات خود می‌باشد که با ایجاد سازوکاری که صادرکننده و واردکننده از یکدیگر اطلاع کافی داشته باشند، سبب تسهیل امر و منافع استان می‌گردد. حنفی بجد در خصوص رویه ورود ارز اسکناس ادامه داد که صادرکنندگان استان فقط محدود به مرز خاصی نیستند و چنانچه از هر مرزی ورود را انجام دادند، بدون نیاز به ریسک حمل اسکناس، در هریک از شعب ارزی به حساب واریز کنند و روند بانکی را در استان کاملاً با آن‌ها همراه و پشتیبان هستیم. وی افزود که وجوه نقدی که از افغانستان وارد کشور می‌شود عموماً از کیفیت مناسبی برخوردار است و حتی جدیدترین اسکناس‌های دلار از طریق مرز ماهیرود دریافت می‌شود. به گفته وی، این اسکناس‌ها معمولاً با رعایت ضوابط مشخص تحویل داده می‌شوند و اغلب سریال‌های پشت سر هم دارند؛ به گونه‌ای که در برخی موارد حتی باند بسته‌بندی آن‌ها نیز تغییر نکرده است. حنفی بجد در خصوص ترخیص درصدی که مورد ابهام یکی از فعالان بود افزود: در برخی موارد، کالا پیش از ثبت سفارش در گمرک موجود است که تقدم ثبت سفارش بر بارنامه در شرایط اضطرار برداشته شده و در فرآیند واردات از محل صادرات خود، از صاحب کالا (صادرکننده ای که در نقش واردکننده قرار می‌گیرد) اسناد حمل دریافت می‌شود و پس از اخذ تضامین، کد ساتا جهت ترخیص تحویل می‌شود که این فرآیند مستلزم تخصیص به موقع می‌باشد و چنانچه تخصیص با محدودیت همراه باشد، برخی کالاها از لیست ترخیص درصدی می‌توانند استفاده و کالا را خروج کنند تا تخصیص آن‌ها محقق شود.

در ادامه مسئول ارزی بانک ملی استان به پیشنهادی برای تسهیل امور اشاره کرد و گفت بهتر است با توجه به تبادلات مرزنیسان که اکثراً زیر ده هزار دلار ورود ارز دارند و مقررات ناظر بر ارز همراه مسافر برای این مبالغ اعلامیه را اجبار نکرده، با احراز و نظارت گمرک اعلامیه مربوطه را دریافت و یا به صورت تجمیعی اقدام به ورود ارز کنند و بدون شک بانک ملی شرایط مرزنیسان را درک و همراه آن‌ها خواهد بود. حنفی بجد همچنین درباره پذیرش اسکناس توضیح داد، هرچند دستورالعمل خرید ارز صادرکنندگان الزام سال نشر اسکناس را به ۲۰۱۳ دیده، اما در مواردی که اسکناس ۲۰۰۹ بوده و برای مسافران خارجی استان قصد فروش داریم، از آنجا که اسکناس مورد نظر مورد پذیرش شبکه بانکی خارج از کشور می‌باشد، با مرزنیسان در حجم خرد و

متناسب با مصارف استان همراهی کرده و گره گشای آن‌ها هستیم. همچنین به گفته وی، اسکناس‌هایی که سالم بوده و شرایط متعارف را داشته باشند قابل پذیرش هستند، اما اسکناس‌های پاره، چسب‌خورده، دارای نوشته یا خودکار یا مهرهای بزرگ و غیرمتعارف قابل قبول نیستند؛ زیرا این اسکناس‌ها در نهایت به بانک مرکزی ارسال می‌شود و در صورت عدم تأیید بازگردانده خواهد شد. وی توضیح داد که مهرهای معمول صرافی‌ها کوچک و کم‌رنگ هستند، اما در برخی موارد مهرهای بزرگ و پخش‌شده روی اسکناس مشاهده می‌شود که مورد پذیرش قرار نمی‌گیرد. وی در ادامه تأکید نمود که در خصوص ارزیابی که برای رفع تعهد ارزی ارائه می‌شود، سختگیری زیادی اعمال نمی‌شود مگر در مواردی که اسکناس‌ها به شدت آسیب‌دیده باشند. حنفی ادامه داد حجم قابل توجهی از اسکناس نیز تحویل گرفته شده و موارد آن در سامانه ثبت و اطلاع‌رسانی شده است. وی در پایان با اشاره به برخی تجربیات بازرسی اظهار داشت که گاهی تمرکز بازرسان بر بررسی جزئیات اسناد و دفاتر است و ممکن است برخی موارد اصلی مورد توجه قرار نگیرد و بدون شک این نگاه تسهیل شده بازرسان را بانک‌های عامل استان نیز با مشتریان دارند و از این رو در عمل آن‌گونه که تصور می‌شود سختگیری گسترده‌ای در برخی موارد وجود ندارد. مسئول ارزی بانک ملی استان تأکید کرد که در خصوص ارتباط میان اظهارکننده و شرکت، وجود یک ارتباط منطقی کفایت می‌کند و کارشناسان بانک با علم و احراز به اصالت تسهیل‌کننده امور مربوط هستند.

حسین ملکی - مشاور ارزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بیرجند در این جلسه با انتقاد از اینکه برای درمان درد تعهدات ایفا نشده و جلوگیری از تکرار جلسات باید با زبان اعداد سخن گفت و می‌بایست وضعیت تعهدات صادراتی ایفا نشده استان توسط مراجع ذی صلاح به اتاق بازرگانی به عنوان پارلمان بخش خصوصی اعلام گردد تا این مرجع صلاحیت دار بتواند با اطلاعات ورودی صحیح و به موقع به داد بازرگان برسد و خروجی صحیحی را در استان شاهد باشیم. ملکی افزود: اعلام و نشر خبر افزایش آمار صادراتی توسط مسئولان استان زمانی افتخارآمیز است که بدهکاری ارزی استان کاهش یافته باشد و نه اینکه لیستی از بدهکاران استان را سازمان توسعه تجارت و دستگاه‌های نظارتی شاهد باشند و دستگاه‌های اجرایی استان فعالان و همشهری‌های خود را در حالتی ببینند که برای ساده‌ترین امور زندگی (بیمه شخص ثالث) به دلیل عدم ایفا تعهدات ارز محرومیت‌های اجتماعی را گرفتار شده‌اند و هر روز به تعداد این گرفتاران ناشی از قانون ناقص، جهل فعال اقتصادی، بخشنامه‌های مغایر اضافه می‌شود. وی در ادامه افزود: شفاف‌سازی این لیست، اولین گام برای حل مشکل بازرگانانی است که از روی بی‌اطلاعی یا موانع بانکی، در لیست بدهکاران قرار گرفته‌اند و امروز برای خروج از این وضعیت نیازمند حمایت دولت و اتاق بازرگانی هستند. مشاور اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بیرجند، در حوزه رفع تعهدات ارزی در ادامه به تبیین موانع جدی پیش‌روی بازرگانان پرداخت و بر ضرورت هماهنگی بیشتر میان شبکه بانکی و بخش خصوصی تأکید نمود. ملکی در ادامه با انتقاد از اعمال محدودیت بر حجم صادرات گفت در کشوری که به درآمدهای ارزی نیاز مبرم دارد، سقف گذاشتن برای صادرات به مثابه خودزنی دولت است. و امروز که ارزآوری فولاد و سایر صنایع بزرگ با چالش مواجه شده، ایجاد محدودیت برای صادرکنندگان خرد و متوسط، تضعیف توان تجاری کشور است و باید این رویه در سطح ملی اصلاح شود. وی در ادامه به چالش تفسیرهای سلیقه‌ای از مقررات ارزی در بانک‌ها اشاره کرد و گفت در

مواردی مشاهده می‌شود بازرسان بانک‌ها برخلاف مقررات صریح ارزی، نظرات شخصی خود را (مثلاً در مورد کرایه حمل CPT) تحمیل می‌کنند. بنابراین پیشنهاد ما این است که هنگام حضور تیم‌های بازرسی در بانک‌ها، نماینده‌ای از اتاق بازرگانی برای دفاع فنی از حقوق بازرگانان حضور داشته باشد تا از تضییع حق صادرکننده جلوگیری شود. مشاور اتاق بازرگانی در حوزه رفع تعهدات ارزی خواستار استفاده از ظرفیت وارداتی شرکت های استان شد و افزود بازرگانانی از سایر نقاط کشور از ظرفیت بسیار خوب و چابکی بانک های عامل استان استفاده می کنند اما کارت آن ها عضو اتاق استان نیست و جریان تجاری آن ها در گمرکات استان انجام نمی شود که بهتر است در کنار خدماتی که استان به آن ها می دهد، از ظرفیت آن ها برای رفع تعهد صادرکنندگان استان و رونق بخشی به گمرک استان در رویه واردات بهره برداری کرد و این امر مستلزم پیگیری شورای هماهنگی بانک ها و همکاری بانک های عامل در معرفی بازرگانان توانمند غیر عضو به اتاق استان می باشد. ملکی در ادامه به معضل رسوب کالا در گمرک بیرجند اشاره کرد و گفت به دلیل ناهماهنگی در بخشنامه‌های جدید بانک مرکزی که لیست‌های محدودی از تعرفه‌ها را شامل می‌شود، بسیاری از کالاها با وجود ثبت سفارش و ورود به گمرک، در انتظار تخصیص ارز مانده‌اند. بازرگان مطابق قوانین عمل کرده، اما بخشنامه‌های موخر، حقوق مکتسب او را نادیده می‌گیرند که امیدواریم مقام عالی استان این موضوع را به طور ویژه پیگیری کنند. وی با اشاره به بحران عدم تخصیص ارز برای کالاهایی که وارد گمرک شده‌اند، گفت امروز صادرکننده و تولیدکننده‌ای را داریم که کالا را با مشقت تامین کرده و به گمرک بیرجند رسانده، اما به دلیل صادر نشدن کد تخصیص از سوی بانک مرکزی، امکان ترخیص و فروش کالا را ندارد. این در حالی است که بانک مرکزی در آخرین به‌روزرسانی خود در ۹ اردیبهشت، تنها برای لیست محدودی از تعرفه‌ها تخصیص داده که این یک تخلف قانونی آشکار در حق بازرگانی است که پیش‌تر ثبت سفارش خود را نهایی کرده است. ملکی در ادامه به ظرفیت‌های موجود در اطلاعیه شماره ۹ گمرک در شرایط اضطرار اشاره کرد و گفت هر چند در بند یک اطلاعیه مذکور بازرگان اجبار به رویه بدون انتقال ارز شده که وشیدن این جام زهر مشکلات زیادی را در آینده به لحاظ قانون مبارزه با پولشویی ایجاد می‌کند، اما در بند ۵ همان اطلاعیه فرصت به حقی ایجاد شده که وسعت نظر و حوصله گمرک در اجرایی کردن این بند می‌تواند گره گشای وضع موجود در واردات از محل صادرات خود باشد. مشاور اتاق بازرگانی بیرجند در حوزه رفع تعهدات ارزی سقف‌گذاری برای حجم صادرات را خودزنی دولت دانست و گفت در شرایطی که درآمدهای ارزی حاصل از صنایع بزرگی مثل فولاد کاهش یافته، محدود کردن صادرکنندگان استانی که به دنبال ارزآوری هستند، منطقی نیست. وی در پایان با انتقاد از اجبار صادرکنندگان به واردات کالاهای اساسی گفت اینکه صادرکننده را به واردکننده تبدیل کنیم، یک خطای راهبردی است. لذا از نمایندگان مجلس انتظار می‌رود با بازنگری در تبصره‌های ۶ و ۷ قانون قاچاق کالا و ارز، این گره‌های قانونی را باز کنند. همچنین از استاندار محترم درخواست داریم صدای اعتراض صادرکنندگان استان را به گوش مقامات عالی بانک مرکزی برسانند تا تکلیف تخصیص‌های از محل صادرات خود، هرچه سریع‌تر روشن شود.

محمد حیدری - مسئول ارزی بانک کشاورزی استان در این جلسه با انتقاد از وضعیت فعلی در تخصیص ارز و خطر متروکه شدن کالاهای اساسی در گمرک، خواستار ایجاد سهمیه ارزی اختصاصی برای استان‌های

مرزی و محروم جهت برقراری عدالت در رقابت‌های تجاری شد. وی با اشاره به فرآیند پیچیده دریافت ارز مرکز مبادله گفت شواهد حاکی از آن است که برخی شرکت‌ها با وجود ثبت سفارش دیرتر، به دلیل رایزنی و جلب نظر مساعد کارشناسان مربوطه در وزارتخانه‌ها، اولویت تخصیص ارز خود را بالا می‌برند و به سرعت ارز می‌گیرند؛ در حالی که شرکت‌های مستقر در استان خراسان جنوبی به دلیل دوری از مرکز و نداشتن این روابط، با وجود نیاز مبرم خطوط تولید، در صف‌های طولانی منتظر می‌مانند. حیدری با هشدار نسبت به وضعیت کالاهای موجود در گمرک افزود صادرکننده‌ای را داریم که بخشی از ارز کالای خود را از محل صادرات خود (مثلاً ۳۰ هزار دلار) تامین کرده و برای باقی‌مانده (۱۵۰ هزار دلار) منتظر ارز مرکز مبادله است. بنابراین طولانی شدن این انتظار، کالا را در آستانه متروکه شدن قرار داده است لذا از مقام عالی استان درخواست داریم با استفاده از اختیارات ویژه، برای ترخیص فوری این گونه کالاهای استراتژیک که مستقیماً با خط تولید و اشتغال استان در ارتباط هستند، چاره‌اندیشی کنند. مسئول ارزی بانک کشاورزی استان ضمن اشاره به سرعت مناسب تخصیص ارزی در برخی حوزه‌های خاص مانند دارو و نهاده‌های دامی (نوع یوان چینی و لیر تبادلی)، پیشنهاد نمود برای برقراری عدالت، باید مانند طرح‌های محرومیت‌زدایی سال‌های گذشته، یک سطح دسترسی یا سهمیه ارزی جداگانه برای استان‌های مرزی همچون خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان تعریف شود. همچنین فعال اقتصادی استان نباید در شرایطی نابرابر با شرکت‌های بزرگ پایتخت، رقابت کند. حیدری در پایان خاطرنشان کرد که تاییدیه و نظر دستگاه (وزارتخانه‌های مربوطه) کلیدی‌ترین حلقه در زنجیره تخصیص ارز است و تقویت این رابطه از طریق مدیریت عالی استان می‌تواند مسیر ورود کالاهای مورد نیاز بخش کشاورزی و بهداشت را هموار سازد.

نسرین رمضان پور - کارشناس بازرگانی خارجی اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان در این جلسه با اشاره به مطالبات بازرگانان برای بازگشایی مسیر مصالحه ریالی گفت با وجود پیگیری‌های مکرر، مسئولان امر اعلام می‌کنند که بانک مرکزی فعلاً قصدی برای بازگشایی مجدد درگاه مصالحه ریالی ندارد. این در حالی است که بسیاری از بازرگانان برای تسویه حساب‌های سال‌های گذشته خود به این درگاه نیاز مبرم دارند و تا کنون هیچ اقدام عملی برای رفع این محدودیت انجام نشده است. وی در ادامه به یکی از باگ‌های جدی در سامانه رفع تعهدات اشاره کرد و گفت برخی صادرکنندگان طبق بخشنامه‌ها، ارز خود را به صورت اسکناس وارد کشور کرده و اظهارنامه ورود نیز دریافت کرده‌اند با این حال، طبق رایزنی‌های انجام شده با کارشناسان ذی‌ربط، اعلام شده که ارسال اظهارنامه ورود و کوتاژ صادراتی تنها باعث ثبت در سوابق می‌شود و منجر به ابطال نهایی تعهد یا رفع مانده بدهی در سامانه نمی‌گردد. این مسئله باعث شده صادرکننده با وجود ایفا کردن تعهد، همچنان در سیستم بانکی بدهکار باقی بماند. کارشناس بازرگانی خارجی اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان در ادامه با انتقاد از اثربخشی پایین ارتباطات غیر حضوری گفت در سازمان توسعه تجارت گروه‌های مختلفی برای رسیدگی به تعهدات ارزی و ثبت سفارش تشکیل شده که راهکارها را به صورت متن ارائه می‌دهند. هرچند این گروه‌ها بخشی از ابهامات را برطرف می‌کنند، اما به هیچ وجه جایگزین پیگیری حضوری نیستند لذا کارشناس مربوطه در تهران باید از نزدیک با مشکلات و ظرفیت‌های یک واحد تولیدی در خراسان جنوبی درگیر شود تا بتواند راهکار اجرایی ارائه دهد.

موسی الهی - نماینده دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری با اشاره به موارد مطروحه در جلسه بر پیگیری و انعکاس مشکلات فعالان اقتصادی استان در حوزه تعهدات ارزی از طریق دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری اعلام آمادگی نمود.	
پیشنهادهای استانی: ۱- به منظور پایش و نظارت بر تعهدات ارزی فعالان اقتصادی استان به صورت مستمر، کاهش جلسات تکراری بیان مشکل رفع تعهد صادرکنندگان در استان، ساختار پایش و نظارت بر تعهدات ارزی استان در اتاق بازرگانی دیده شود و به منظور تحقق این امر، لیست تعهدات ارزی ایفا نشده و لیست صادرکنندگان و واردکنندگان (با درج حجم فعالیت ارزی)، توسط اداره کل صمت استان به صورت ماهیانه در اختیار اتاق بازرگانی قرار گیرد، تا به متعهدان ارزی راهکار اجرایی لازم ارایه گردد و صادرکنندگان و واردکنندگان استان از ظرفیت های ارزی یکدیگر بهره برداری کنند. همچنین اطلاعات مذکور در خصوص کارت بازرگانی هایی که از سایر استان ها در استان فعالیت تجاری می کنند، از طریق گمرک و بانک های عامل ارزی در اختیار اتاق قرار گیرد. ۲- با عنایت به پیچیدگی های سامانه ای و بخشنامه ای در تعهدات ارزی وارداتی و عدم تسلط کافی بازرگانان از یک سو و اعمال نظرهای شخصی و مغایر با دستورالعمل ها توسط بازرسان بانک، پیشنهاد می گردد، در بازرسی های پرونده های ارزی وارداتی، بانک های عامل استان، از مشاوره های ارزی اتاق بهره برداری کنند. ۳- با عنایت به تاخیر در تخصیص ارز از محل صادرات خود توسط بانک مرکزی و مشکلات ناشی از آن در ترخیص کالای وارداتی در استان، ظرفیت بند ۵ اطلاعیه شماره ۹ گمرک در این خصوص تبیین و در استان کارسازی گردد. ۴- با عنایت به عدم نیاز به اعلامیه ورود ارز برای مبالغ تا ده هزار یورو و معادل آن به سایر ارزها از یک سو و نوع تبادلات مرزی، اعلامیه ورود ارز تجمیعی مورد پذیرش بانک قرار گیرد و در خصوص مبالغ خرد و ایجاد راهکار جایگزین، کمیسیون هماهنگی بانک ها با اداره سیاست گذاری ارزی مکاتبه و رفع ابهام نماید. پیشنهادهای ملی: مقررگردید موارد ذیل از طریق شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در سطح ملی پیگیری گردد: ۱- با عنایت به اجرایی شدن قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز در پایان سال ۱۴۰۱ و تعدد بخشنامه ها و زیرساخت ناکافی تعهدات ارزی صادراتی در سنوات قبل از آن، پیشنهاد می گردد مصالحه ریالی سال های ۱۳۹۷ تا پایان ۱۴۰۱، به صورت اقدامی ثابت و بدون محدودیت زمانی در سامانه جامع تجارت در نظر گرفته شود و نرخ مصالحه ریالی به صورت شناور (متناسب با نرخ روزانه ارز) اجرایی گردد.	پیشنهادهای

۲- تنوع بخشی به تضامین دریافتی از بازرگان جهت افزایش سقف صادرات و واردات ، کاهش ضریب تبدیل سقف به ضمانت نامه ریالی، افزایش ضریب رتبه بندی اعتباری بازرگان در محاسبه سقف، بازکردن سقف پایه ۳۰۰ هزار دلاری برای تمامی کارت ها

۳- با توجه به محدودیت های ناشی از جنگ و از طرفی تسریع در بازگشت ارز حاصل از صادرات کالاهای موضوع گروه یک ماده ۸ آیین نامه اجرایی تبصره ۶ بند ح ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، صادرکنندگان مذکور، اجازه بازگشت ارز از همه روش های مجاز در آیین نامه را تا پایان شرایط اضطرار داشته باشند.

۴- در سامانه جامع تجارت و در فرآیند ثبت سفارش، حالت تامین ارز، "از محل صادرات دیگران-خارج از مرکز مبادله" ، ایجاد گردد تا صادرکنندگان و واردکنندگانی که به روش مستقیم قصد تبادل ارز دارند، در صف تخصیص ارز معطل نباشند و بتوانند تبادل ارزی را تسریع کنند، همچنین شرکت های زیر مجموعه هلدینگ، بتوانند از ظرفیت صادراتی یکدیگر به موقع بهره برداری کنند.

۵- تخصیص ارز واردات از محل صادرات خود، تسریع گردد و گمرک ایران، فیش های تخصیص ارزی که بیش از ۱۵ روز در انتظار سامانه های بانک مرکزی بوده اند را مشمول بند ۵ اطلاعیه شماره ۹ در شرایط اضطرار بداند و ترخیص صد درصدی کالاهایی که از محل ارز حاصل از صادرات تامین ارز شده اند را مجاز بداند.

۶- اولویت دهی به فیش های در صف تخصیص ارز دارای سازوکار شفاف و با نظر استان ها انجام شود.

۷- با توجه به گلایه دولت از عدم بازگشت ارز به موقع و گلایه بازرگانان از ساختار معیوب پیمان سپاری ارزی، اصلاح تبصره های ۶ و ۷ بند ح ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرد.

۸- مرزنشینان اجازه ثبت صادرات ریالی و رفع تعهد صادراتی به میزان سهمیه مقرر در قانون ساماندهی مبادلات مرزی را داشته باشند.

۹- ایجاد امکان استعلام مانده کوتاژ های صادراتی در سامانه جامع تجارت به صورت گروهی و از طریق بارگذاری فایل اکسل

۱۰- تغییر فرآیند پیمان سپاری ارزی از نظام تنبیهی به نظام امتیاز صادراتی

فهرست مستندات
و مدارک پشتیبان

- آیین نامه اجرایی تبصره ۶ بند (ح) ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
- اطلاعیه شماره ۹ گمرک ایران